

մութիւն և սուգ մեծ Հայոց եղելոց անդ՝ և ուխտաւորաց եկելոց (1687)։

Յառաւել յոխորտալ և 'ի ճսխանալ Յունաց 'ի վերայ Հայոց՝ եւ 'ի ծաղր առնել զիշխանութիւն Պատրիարքի նոցին, կախեցաւ Պատրիարքն իւրեանց 'ի Կոստանդինուպօլիս 'ի Պարմազ գաբու ասացեալ տեղւոջ, եւ մեծամեծքն եղան 'ի բանտն մահապարտաց։

Իբրեւ ետես Աստուածատուր Պատրիարք թէ՛ Յոյնք ո՛չ միայն զօրացեալ տիրեցին վիճակին Հապեշաց, այլ յափշտակեցին նաեւ զբուն վիճակն ազգին Հայոց զՍուրբ Յակոբ եւ զայլ տեղիս, անկեալ 'ի դրունս այլազգեաց էառ գիր վկայութեան և հանրադրութիւն, և ապա ել յերուսաղէմէ թախծագին սրտիւ եւ չոգաւ 'ի Կոստանդինուպօլիս գտանել օգնութիւն վասն Ս. Յակոբայ, եւ Նղիաղար վարդապետ յղեալ էր դրամս առ Հայս 'ի Կոստանդինուպօլիս, զի մարթասցին նոքօք 'ի թիկունս Հասանել Երուսաղէմի։ Եւ զի յայնժամ պատաղեալ էին նոքս զաղմկաւ Թովմայի Պատրիարքի իւրեանց, որ արկեալ էր ընդ իշխանութեամբ իւրով ընդ այլ եպիսկոպոսունս եւ զՊատրիարքն Երուսաղէմի. գրեաց ևս առ նոսա թուղթ 'ի բանակէ Բղեշխից ապստամբելոց, զի՞ կայ ձեր ասէ՛ եւ Թովմայի, թողեալ զԵրուսաղէմ՝ պնդեալ էք զհետ միոյ առն, զի՞նչ փնաս կարէ առնել նա ձեզ։ Իբրեւ տեսին տեղակալքն թէ՛ Նղիաղար ոչ է միաբան ընդ իւրեանս 'ի մերժումն Թովմայի, ոչ ինչ փոյթ կալան զաղաչանաց նորա, եւ զգրամսն առաքեալս 'ի նմանէ ծախեցին 'ի պէտս կռուոյ իւրեանց, պատճառելով՝ թէ յորժամ զԹովմա բառնամք 'ի միջոյ, յաջողին և իրք Երուսաղէմի։ Եւ յորդորէին զԱստուածատուր Պատրիարք եւս միաբանիլ 'ի կորուստ Թովմայի, այլ նա ասէ՛ ինձ զի՞ փոյթ է վասն նորա, ես այժմ 'ի նեղութեան եմ. զի Ս. Յակոբ եւ 'ի ձեռաց։ Բայց արեղայք Աստուածատրոյ, Սարգիս և Դաւիթ՝ բանիւ տեղակալաց գրգռէին զնա, և առեալ 'ի ծածուկ զկնիք Աստուածատրոյ՝ կնքեցին նովիմբ զգիր ամբաստանութեան Թովմայի, և նա ոչ գիտելով զիրան, չկամէր միաբանիլ ընդ նոսա, յորմէ կասկածեալ տեղակալաց եւ ժողովրդոց յորդորէին զնա լինիլ կամակից ինքեանց, զի